

el sector turístic de no interrompre els programes de visites, tours, etc., a la ratlla». Caldria també, segons aquest economista, «establir una estratègia conjunta de la mar a la Cerdanya, trencar la barrera psicològica del Pirineu i afavorir ofertes de turisme hivernal, d'esquí i muntanya, que abastin tots dos costats, amb instal·lacions conjuntes».

La Cerdanya era, segons el periodista Jaume Queralt, l'indret predilecte d'estiu per a una certa burgesia nord-catalana. «Ara, per fer esquí se'n van als Alps, on l'oferta és millor... i pel que fa als jubilats, amb els viatges per a la tercera edat, poden anar encara molt més lluny». La costa, cap al Sud, és també punt de destí de nord-catalans de poder adquisitiu mitjanet, sigui per a tota una estada, que ix molt més barata a la nostra banda, que per a viatges ocasionals de compres i divertiment.

Pel que fa a transports, només cal retratar la Catalunya Nord com a nus comunicacional situat —al seu centre neuràlgic, Perpinyà— en un dels passos fàcils de la frontera pirinenca, sobre els itineraris entre el sud i el centre d'Europa, i on se situen el Mercat de Sant Carles, l'autoport del Voló —«le Boulou»— i l'estació de Cervera. El Mercat de Sant Carles, que necessitaria tot un reportatge per ell mateix, és el centre de distribució de productes agrícoles més important del sud d'Europa. Tots els cítrics valencians, les hortalisses i d'altres productes agrícoles, són allí redistribuïts i repartits per al llarg itinerari europeu. Les més importants empreses transportistes del Sud hi tenen despatx i base d'operacions, de la mateixa manera que, al Voló, l'autoport acull en àrees de descans i serveis tots els vehicles dedicats al transport internacional entre una i altra banda de la frontera.

Tota la infraestructura muntada al voltant d'aquests dos punts, en especial del mercat, potser el més important centre d'operacions econòmiques del Nord, mou recursos importantíssims i ocupa milers i milers de persones. «No volem esdevenir tan sols un punt de descans o un paisatge vist a gran velocitat per a tot aquest trànsit internacional que ens travessa», diu Rosas. «I menys encara voldrem, si arriba el TGV, esdevenir un tros de terreny vist des d'una finestreta a 180 km per hora». El Tren de Gran Velocitat, un projecte que a Perpinyà ha aixecat polèmiques i entusiasmes, ha estat sol·licitat ja per totes les institucions polítiques i econòmiques del sud de

Pere Rosas.

l'Estat francès. «Volem entrar a fons en això, no ser-ne un paisatge. I, malgrat que la decisió no està en les nostres mans, sinó en París i Madrid, desitgem intervenir en la planificació i l'estudi de les conseqüències de la seva instal·lació», diuen els empresaris nord-catalans.

Situar-se a una hora de camí de Barcelona no és cap broma; trastoca qualsevol perspectiva anterior. Els pros i els contres d'aquesta possibilitat són, ara per ara, un dels temes que més expectació desvetllen en tots els àmbits econòmics —i no tan econòmics— del

Nord. I així com el fort deteriorament ecològic i urbanístic que un turisme promogut des de París està causant a la costa i a la muntanya de la Catalunya Nord, que sembla preocupar encara nuclis restringits i molt conscienciats d'ecologistes i polítics, no ha mostrat polèmiques importants, l'impacte del TGV mareja a qualsevol futuròleg.

La tasca de la Generalitat de Catalunya pel que fa a normatives relacionades amb el comerç és, en general, molt admirada al Nord. Segons Rosas, «s'està fent un admirable esforç per tal d'elaborar normes europees, cosa que ha fet guanyar molt de prestigi i d'influència a aquesta institució, que ara comença a intentar convenis de col·laboració —entrebancats pels respectius governs centrals— amb les institucions nord-catalanes».

Els contactes reals, amb papers per mig, encara no han començat. Pactes i tractats, acords, convenis... podrien no trigar en arribar —fins ara han estat tan sols possibles en l'àmbit cultural—, mentre els lligams entre universitats i centres d'investigació i de preparació de tècnics comencen a produir-se. També en aquest camp Barcelona podria prendre avantatge a París, tot substituïnt la capital francesa com a centre universitari i de formació. Caldrà encara superar alguns obstacles legals però, com diuen els mateixos estudiants, «s'evitarà que molta gent preparada acabe instal·lant-se a París o a d'altres grans ciutats franceses i, si més no, es quedi al país».

CATALUNYA NORD: «CLIENTELISTES» I «PARACAIGUDISTES»

Una poc envejable situació política

Són els partits d'àmbit estatal els que tenen alguns papers en la vida política nord-catalana. Només dues excepcions semblen perfilar una resposta autòctona que encara apareix ben dèbil.

F. N.

El Departament dels Pirineus Orientals, la unitat administrativa en què l'Estat francès ha englobat la Catalunya Nord, compta al Parlament de París amb quatre diputats que el representen. Ara mateix, d'aquests quatre n'hi ha dos que pertanyen a la dreta, un a l'UDF de Giscard i Barre, i un altre a l'RPR de Pasqua i Chirac; un al-

tre pertany a l'extrema dreta feixista, l'FN de Le Pen, i un quart al Partit Socialista.

A l'Ajuntament de Perpinyà, una coalició entre els dos partits de dreta presidida per l'alcalde, Paul Alduy, té la majoria al consistori, al qual també el partit de Le Pen és representat. El seu ressò, molt més alt comparativament que a la resta de l'estat, té molt a veure amb la gran població de *potenques* o *pièd-noirs* —antics colons

francesos a Algèria— que s'instal·là al Rosselló fa poc més de vint anys. Tanmateix, el vot a la dreta ha estat sempre considerable en aquest país poc desenvolupat industrialment i amb unes estructures polítiques que s'han qualificat sovint com a *clientelistes*, amb abundants personalismes.

Els grans partits de l'esquerra i la dreta, l'entusiasme catalanista dels quals no va més enllà del folklore, no han dubtat mai a presentar candidats *paracaigudistes-cuneros*, que se'n diu

Unitat Catalana —UC— va nàixer al març de 1986, aprofitant l'avinentesa d'unes eleccions regionals que, per primera vegada, eren directes. No era, ni de bon tros, la primera candidatura *catalanista* mai presentada a uns comicis, però sí la primera que aconseguia superar la previsible desfeta electoral amb ànims de continuar.

Amb la convicció que havia arribat el moment de passar del camp cultural al polític i la voluntat de presentar-se tan sols als comicis locals —no als

grans supermercats francesos estan matant el comerç, que continuen tancant indústries, que el turisme només aprofita als forasters... I, davant això, ens caldrà defensar-nos».

Per a ell i per a Roure, enfortir els lligams amb el Sud és una de les maneres de defensar la Catalunya Nord. El partit, diuen, té bones relacions amb «els partits no sucursalistes del Sud: Convergència i Esquerra Republicana», dels quals rep sobretot suport moral, i es manté de les aportacions d'uns cent cinquanta militants. «No és fàcil captar gent quan cal treballar molt i tens pocs sistemes per donar-te a conèixer».

De 1986 fins ara, UC ha ocupat un total de tres minuts de propaganda a la televisió, en hores de baixa audiència. En un any de continuades confrontacions electorals com el que comença, iniciat amb unes cantonals per a ocupar la plaça del difunt Guy Malé, alcalde de Prada i senador, els dirigents del partit catalanista es proposen fer *sonar* el seu nom més enllà de les fronteres de les comarques catalanes. «I, si més no, obligar els partits francesos a fer catalanisme». La difícil distribució dels resultats electorals per partits, sempre massa equitativa, dona una importància especial als grups minoritaris, que poden inclinar la balança en un o altre sentit.

Lluny de la il·lusió de fer resultats brillants, però amb l'esperança de millorar marques, els dirigents d'Unitat Catalana es proposen «treballar pel futur, amb la vista posada en les municipals de 1989», i, mentrestant, es dediquen a una silenciosa tasca d'expansió. Amb les *colles* —agrupacions petites— com a nucli bàsic, UC ja té una petita xarxa de militants i es va consolidant en localitats com Òpol, Sureda, la Torre del Bisbe, Pontellà o Perpinyà, on té una mínima infraestructura. En el 88, preveuen, seran ja un total de vint-i-cinc o trenta les colles que podrien consolidar-se. Les localitats petites, menys afrancesades, són aquelles on els resultats apareixen més brillants, fins i tot en algun cas prop del 15 per cent.

¿Regionalisme? ¿Autonomisme? ¿Independència? Segons Barrere, «l'objectiu avui dia és fer que la gent voti català i vulgui defensar els interessos locals». En un estat on la sola paraula *autonomia* ja es confon amb independència i sovint amb *terrorisme*, Roure i Barrere pensen que no serveix de res espantar la gent. «I, encara que tenim clar on volem anar, ens estímem més dir tan sols que som catalans». □

Andreu Barrere i Jaume Roure.

bastant més avall. Precisament, la imposició d'una candidata des de París, en les eleccions de fa un any i mig, determinà una escissió al PSF, un grup de militants del qual abandonà el partit i fundà el Partit Socialista Català, encapçalat per Claudi Gendre i amb un grapat de militants, que es defineixen com a *catalanistes* i d'*esquerres*.

Aquest, amb Unitat Catalana, que compta entre un centenar i un centenar i mig de militants, són les úniques formes polítiques catalanistes que es presenten a eleccions, encara amb resultats minúsculs. També l'independentisme radical compta amb grups organitzats, si bé encara més minoritaris i —com al Sud— dividits entre *frontpopulistes* i *frontracionals*, en alguns dels quals ha estat decisiva la presència de refugiats polítics de l'altre costat —ja molt pocs i, en general, allunyats de la militància activa, ara mateix.

La tasca cultural és encara el vehicle de participació activa en la vida social de molts *catalanistes* conscienciats, que consideren immadur plantejar, en aquestes condicions, una proposta política pròpia, i que malgrat situar-se més a l'esquerra voten, en general, UC.

celebrats en tot l'Estat francès—, un petit nucli estructural al voltant d'Andreu Barrere i Jaume Roure, president i secretari general, decidien aleshores esdevenir partit polític.

Uns cinc mil electors a les últimes eleccions locals són l'última fita d'aquesta formació que, tot i ser molt minoritària, ha aconseguit no parar el seu creixement i fer-se amb les simpaties de pràcticament tots els ciutadans catalanistes. Malgrat el fet que tant Barrere com Roure són o han estat homes entre l'esquerra i el centreesquerra, es neguen a inscriure el seu partit segons aquests paràmetres: «Cal fer entendre a la gent que hem de sortir del centralisme, tant del de la dreta com del de l'esquerra, i dir-los que els nostres interessos no coincideixen amb els dels francesos», diu Barrere.

«Sempre serem a temps de dividir-nos, però, ara per ara, es tracta de sobreviure i fer renàixer la identitat catalana», matisa. «Si tots els *notables* d'aquí continuen sent escollits amb l'etiqueta de partits francesos, tindran la boca emmordassada per força, i no reclamaran els nostres drets». Barrere voldria explicar «que la pagesia és una classe en vies de desaparició, que els